

Voortgangsrapportage Strategische Agenda Kust

1 Inleiding

Deze notitie rapporteert over de stand van zaken van de uitvoering van de Strategische Agenda Kust Zuid-Holland. Bij de behandeling van de Strategische Agenda Kust in de Statencommissie Ruimte Wonen Economie op 12 februari 2020 hebben Statenleden hierom gevraagd. Gedeputeerde Koning heeft toegezegd voor de zomer een voortgangsrapportage aan de Staten toe te zenden.

2 Uitvoeringslijnen en portefeuilles

De uitvoering van de agendapunten uit de strategische agenda kust vindt plaats via verschillende lijnen en/of opgaven die ondergebracht zijn in verschillende portefeuilles.

Gedeputeerde Staten wil deze verschillende, veelal sectorale, invalshoeken in de kustzone integraal en in samenhang benaderen. Deze voortgangsrapportage geeft een overzicht van de voortgang op de belangrijkste thema's.

Ruimtelijke Ordening

Ruimtelijke Ordening biedt belangrijke instrumenten om de kwaliteit van de Zuid-Hollandse Kust te behouden en te versterken. Vanuit die hoedanigheid is de Provincie ook aangesloten op het ambtelijke en bestuurlijke overleg over het Kustpact. Daarnaast heeft de Provincie een adviserende, kader stellende en beoordelende rol bij diverse lokale ontwikkelingen langs de kust.

Sport en Recreatie

Sport en Recreatie heeft hernieuwd de aandacht binnen het provinciale beleid. Juist de Kust is één van de meest geliefde plekken om te recreëren.

Windenergie op zee

De uitrol van windgebieden op zee is een taak van de landelijke overheid. De Provincie is als stakeholder betrokken. Voor de aanlandingspunten van de kabel tracés van windenergie vanaf de Noordzee is de Provincie vanuit haar ruimtelijke orderingsrol betrokken.

Natuur, Nationale Parken

De Provincie heeft belangrijke taken op het gebied van het behouden en versterken van de natuur. In veel gevallen is de Provincie verantwoordelijk voor het initiëren en financieren van natuurprojecten en beheerplannen. Momenteel gaat de aandacht tevens uit naar het terugdringen van de stikstof uitstoot. Teveel stikstof is schadelijk voor kwetsbare natuur.

De Nationale Parken (in oprichting) Hollandse Duinen en NLDelta beslaan de hele kust van Zuid-Holland en de Zuid-Hollandse Delta. Vanuit deze parken wordt met gebiedspartijen gewerkt aan het versterken en beleefbaar maken van natuur, landschap en erfgoed. Het aanvragen van de status van Nationaal Park betekent voor de initiatiefnemers van deze parken het bestendigen van de samenwerking aan deze ambities. Zuid-Holland steunt de Nationale Parken financieel en met inzet van capaciteit.

Water & kustveiligheid

Randvoorwaarde voor de leefbaarheid van Zuid-Holland is dat de kuststrook, nu en in de toekomst, bescherming biedt tegen de zee. De beschikbaarheid van zoetwater is afhankelijk van het waterbeheer in de Delta. Zuid-Holland werkt daarom in het deltaprogramma samen met rijk, waterschappen en gemeenten aan bescherming tegen hoog water, het zorgen voor voldoende zoetwater en een klimaatbestendige en water-robuuste inrichting.

Daarnaast zijn in de Strategische Agenda Kust een aantal agendapunten opgenomen die niet in het deltaprogramma zijn verankerd omdat ze gebied-specifiek zijn. Deze agendapunten pakt Zuid-Holland in samenwerking met andere partijen op.

Internationale Samenwerking

Zuid-Holland werkt in een aantal Europese projecten samen met andere regio's rond de Noordzee. Daarnaast is de Provincie lid van de Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR).

Innovaties op de Noordzee

Zowel vanuit het werkprogramma Kennis Zuid-Holland als vanuit het Innovatieteam lopen onderzoeken om goed betrokken te zijn/te worden bij de innovatie van activiteiten op de Noordzee. De Provincie ziet vanuit haar belang en verantwoordelijkheden een taak om hier een verbindende en stimulerende rol te spelen.

3 Ruimtelijke Ordening

3.1 Ruimtelijke beleid

De kust heeft de afgelopen jaren extra aandacht gekregen in het ruimtelijk beleid van de provincie. Met de commotie rondom het Kustpact heeft de provincie haar ruimtelijk instrumentarium voor de bescherming van de kwaliteit van het kustgebied aangescherpt.

3.2 Kustpact

Het Kustpact-overleg vormt een samenwerking op nationaal niveau t.b.v. een zorgvuldig recreatief gebruik van de kuststrook van de Noordzeekust. De overleggen worden voorbereid en georganiseerd door het Kustpact secretariaat. Dit secretariaat bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende overheden en stakeholders. De Provincie Zuid-Holland neemt ambtelijk deel aan het secretariaat namens de kustprovincies. In elk geval één maal per jaar wordt een bestuurlijk overleg gehouden. Belangrijkste reden hiervoor is de terugkoppeling aan de Tweede Kamer met betrekking tot de afspraken uit het Kustpact.

Stand van zaken

- Momenteel wordt door de ambtelijke begeleidingsgroep gewerkt aan een terugkoppeling aan de Tweede Kamer. Penvoering hiervoor ligt bij het ministerie van BZK. Men wil de brief voor de zomer versturen.
- Bij ontwikkelingen aan de Zuid-Hollandse Kust wordt door de betrokken partijen rekening gehouden met de afspraken. Daar waar nodig wordt afstemming gezocht tussen verschillende belanghebbenden.

3.3 Ontwikkeling badplaatsen

De provincie wordt betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen in badplaatsen als deze raken aan provinciale verantwoordelijkheden. Het gaat daarbij vooral om ontwikkelingen op stranden en nabij duingebieden die mogelijk conflicteren met het natuur- en/of ruimtelijke kwaliteitsbeleid van de provincie. Hierbij is ook het vraagstuk van de stikstofdepositie gekomen.

Stand van zaken

- Veelal heeft de afstemming van ontwikkelingen in de verschillende gemeenten een structureel karakter. De gebiedsaccounts van de afdeling ruimte vormen hierbij belangrijkste aanspreekpunt.
- De Gemeente Den Haag is initiatiefnemer om gezamenlijk met Provincie, Hoogheemraadschap, Rijkspartijen, aangrenzende gemeenten en belanghebbenden een verkenning op te starten voor de lange termijn ontwikkeling van de kustzone van Den Haag. De thema's zijn: de lange termijn veiligheid (o.a. Haven), de toekomst van de Pier, de relatie met het Nationaal Park Hollandse Duinen en mogelijke verstedelijking nabij de kust.
- De gemeente Den Haag heeft een verzoek ontvangen om een permanente vergunning te verlenen voor strandhuizen bij Kijkduin. De gemeenteraad wil hierover met B&W in gesprek aan de hand van een evaluatie van de pilot. De Provincie gaat ervan uit dat de gemeente (als mede-ondertekenaar van het Kustpact) rekening houdt met de afspraken uit het Kustpact. Dit betekent tevens dat de Provincie in gesprek is met de gemeente over een zorgvuldig proces met betrekking tot de mogelijke vergunningverlening.

3.4 Programma Noordzee 2022-2027

Een recent opgestart traject van de ministeries van LNV en I&W is het Programma Noordzee 2022-2027. Grootste opgave hierbij is een balans in de verdeling van de ruimte op de Noordzee tussen Windmolenparken, de visserij en de natuurgebieden. Het Noordzee akkoord heeft hiervoor adviezen uitgebracht (commissie onder leiding van dhr. Wallage).

De Provincie is ambtelijk aangesloten op deze overleggen. Hierbij gaat met name de aandacht uit naar die zaken op zee die raken aan de belangen en activiteiten op land. De zogenaamde land-zee interactie. Het gaat daarbij om goede afstemming met betrekking tot de aanlandingspunten op land van de windenergie die uit zee komt, mogelijkheden beheer en onderhoud van de windmolenparken, de scheepvaartroutes en visserij ten behoeve van de activiteit in de Zuid-Hollandse havens, zandwinning voor beheer en onderhoud kustveiligheid, ruimte voor innovatie op het gebied van de voedselvoorziening (zeewierteelt) en kustrecreatie.

Stand van zaken

- Het ministerie van I&W is in contact met de kustprovincies om voorafgaand aan de formele consultatie, met de verschillende stakeholders en belanghebbenden in gesprek te gaan. Deze informatieve ronde wordt bemoeilijkt door de maatregelen met betrekking tot het voorkomen van de verspreiding van het Corona virus. De inzet is er op gericht om in het najaar de formele consultatie te laten plaatsvinden.

3.5 Aanlandingspunten Wind op zee

Als onderdeel van de Routekaart Wind op Zee tot 2030 worden diverse windparken ontwikkeld op de Noordzee voor de Zuid-Hollandse kust. De elektriciteit uit deze parken zal via kabels worden aangesloten op bestaande hoogspanningsstations op land.

Voor het windgebied Hollandse Kust Zuid vindt aanlanding plaats op de Maasvlakte.

Voor de langere termijn wordt nu de ontwikkeling van IJmuiden Ver onderzocht. Windpark IJmuiden Ver ligt 75 kilometer uit de kust en wordt middels twee gelijkstroomskabels verbonden, IJmuiden Ver Alpha en Beta. Hiervoor worden op dit moment Integrale Effect Analyses (IEA) uitgevoerd naar de verschillende tracé-alternatieven.

Voor Alpha gaat het om mogelijke tracés naar Borssele (Zeeland) en Geertruidenberg (Noord-Brabant). Beide provincies hebben vanuit RES/energietransitie de inzet om de aanlanding naar hun grondgebied te halen. Alleen dit laatste tracé zou over en langs Zuid-Hollands grondgebied voeren, te weten door het open water van Haringvliet en Hollands Diep. De Zuid-Hollandse belangen zijn hierbij beperkt. Voor de Beta kabel geldt dat er vier locaties in Zuid-Holland in de MER zijn onderzocht: drie locaties op de Maasvlakte en één locatie bij transformatorstation Simonshaven in het open landschap bij Spijkenisse. De regio, inclusief de provincie Zuid-Holland, heeft altijd de voorkeur uitgesproken voor aanlanding op de Maasvlakte en verzet gegeven tegen de locatie in Simonshaven vanwege de aantasting van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. Tevens kent de locatie Maasvlakte economische voordelen en kan het de elektrificatie van de industrie bevorderen. Op basis van de voorlopige MER resultaten is nu besloten Simonshaven niet langer mee te nemen in de IEA. In het najaar zal de regio de minister adviseren over de tracéalternatieven en locatie voor het converterstation op de Maasvlakte.

Stand van zaken

- Komend kwartaal worden voor IJmuiden Ver Alfa en Beta de concept IEA (inclusief MER) opgeleverd. De provincie is ambtelijk en bestuurlijk aangehaakt bij beide trajecten.
- Wat betreft het Alpha tracé sluiten de Zuid-Hollandse partijen zich aan bij de Zeeuwse lobby omdat deze aanlanding niet alleen beter uit de onderzoeken komt, maar ook belangen van Zuid-Hollandse partijen zoals in het Slijkgat, de Haringvlietdam en Haringvliet/Hollands Diep niet aantast.

3.6 Sport en Recreatie

Sport is na twee collegeperiodes afwezigheid weer op de provinciale beleidsagenda terechtgekomen. Uiteraard was er in het provinciale beleid wel aandacht voor recreatieve activiteiten als wandelen, fietsen, varen, zwemmen en paardensport, die ook een verbinding hebben met sport en bewegen.

Recreatie was ook al in de vorige coalitieperiodes een belangrijk beleidsdomein. Wel is de rol hierin ten aanzien van de provinciale recreatiegebieden veranderd. De afgelopen jaren is namelijk een actief beleid gevoerd op het overdragen van deze gebieden en het uittreden uit de recreatieschappen, het hierop aanpassen van het beheer- en financieringsinstrumentarium en het streven naar een duidelijke kwaliteitsimpuls.

Stand van zaken

- Ter verkenning van inzet op Sport & Recreatie is een Startnotitie opgesteld. Deze wordt met de Staten besproken.
- Verkenning verblijfsrecreatie. Vanuit de eerdere Marktverkenning Verblijfstoeisme Zuid-Holland verkent de provincie hoe zij kan bijdragen aan toekomstbestendige verblijfsrecreatie. In dit kader is samen met parkeigenaar en gemeente, de start gemaakt met de onderzoekspilot Città Romana, een bestaand vakantiepark te Hellevoetsluis. Over de start van deze pilot is de Staten eerder apart geïnformeerd.
- Wat betreft ruiters op het strand voeren de verschillende Zuid-Hollandse kustgemeenten een uniforme regelgeving in. Deze start als pilots. In het najaar worden deze pilots geëvalueerd.

4 Natuur en Nationale Parken

4.1 Nationale Parken Hollandse Duinen en NL Delta (in oprichting)

Gezamenlijk met betrokken partners werkt provincie Zuid-Holland aan de oprichting van de twee Nationale Parken; NL Delta en Hollandse Duinen. Beide parken streven er naar om in 2021 formeel Nationaal Park te zijn.

Voor beide Parken heeft Zuid-Holland een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de initiatiefnemers en, in geval van NLDelta, met provincie Noord-Brabant voor de jaren 2019 en 2020 (voor NLDelta deels ook 2021). Dit is de periode voorafgaand aan het verkrijgen van de formele status van Nationaal Park. In deze samenwerkingsovereenkomsten zijn afspraken zijn vastgelegd over de rollen en bijdragen (geldt en

capaciteit) van de samenwerkingspartners. Zuid-Holland levert ambtelijke en bestuurlijke inzet en draagt per park 300.000 euro (ex BTW) bij.

Naast de initiatiefnemers die de samenwerkingsovereenkomsten hebben ondertekend zijn er nog veel meer actieve partners bij de nationale parken i.o. betrokken. Voor beide nationale parken wordt een organisatiemodel uitgewerkt dat recht doet aan de betrokkenheid van deze partners.

Stand van zaken

- Beide Nationale Parken werken aan de inhoudelijke onderbouwing om een statusaanvraag te doen bij het ministerie van LNV. Zij mogen dan formeel de titel van Nationaal Park dragen. In de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat de provincie verantwoordelijk is voor deze aanvraag. Voor NLDelta is afgesproken dat Zuid-Holland deze aanvraag ook namens Noord-Brabant en Gelderland doet. De planning is er op gericht om aan het einde van dit jaar de aanvraag gereed te hebben.
- Voor Hollandse Duinen wordt gewerkt aan een Landschapsstrategie (Hollandse Duinen) die onderdeel is van de onderbouwing van de statusaanvraag.
- Tegelijkertijd wordt nagedacht over de wijze waarop, na het verkrijgen van de status, sturing wordt gegeven aan de Nationale Parken en hoe de financiering wordt geregeld ('governance' - en financierings-model).
- Ten behoeve van de inhoudelijke onderbouwing van de statusaanvraag en het governance en financieringsmodel wordt een uitgebreid participatie en consultatie proces doorlopen met de betrokken partijen en stakeholders.

4.2 Natuur

Ten behoeve van het behoud en de versterking van de natuur in het kustlandschap hebben een groot deel van de waardevolle landschappen een status als beschermd natuurgebied.

Langs de gehele kust heeft het duingebied grotendeels de status van Natura 2000 gebied. Bij de Zuid-Hollandse Eilanden grenst het N2000 aan de zeezijde aan het N2000 gebied Voordelta. De Provincie stelt voor de duingebieden de Natuurbeheerplannen op. Voor de Voordelta neemt Rijkswaterstaat het initiatief. De Provincie is daarbij verantwoordelijk voor de (financiering & uitvoering van de) instandhoudingsdoelen op het land.

Een groot deel van de stranden kent de status van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Enkel de stranden direct voor de badplaatsen hebben deze status niet. Op de stranden met de NNN status geldt een strenger beleid met betrekking tot de mogelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen. Initiatieven in en nabij Natura 2000 gebieden worden, in opdracht van GS, getoetst door de omgevingsdiensten (op de kaders uit de Wet Natuurbescherming) en door de planadviseurs van de afdeling Ruimte, Wonen & Bodem (RWB) op basis van het ruimtelijke kwaliteitsbeleid.

Mogelijke initiatieven op de stranden met de NNN-status worden eveneens getoetst door de planadviseurs van RWB en daarnaast door bureau Natuur van de afdeling Water & Groen.

Beheer en gebruik van het strand en duinen kunnen beter afgestemd worden op een meer optimale natuurlijke aangroei van de duinen en waar mogelijke ook de natuurwaarden van het strand.

Het doel is om gezamenlijk met gemeenten, duinbeheerder en stakeholders afspraken te maken over beheer van strand en duinvoet en over een steviger handhaving van bestaande regelgeving.

Stand van zaken

- Er is een eerste verkenning gemaakt door de stichting Duinbehoud (in opdracht van de Provincie Zuid-Holland) waarin in beeld is gebracht waar mogelijke kansen liggen.
- Deze verkenning is geagendeerd voor bespreking met de leden van het Provinciaal Overleg Kust (POK). Op basis van de bespreking worden de vervolgstappen bepaald. In verband met het Covid-19 virus is het POK uitgesteld tot na de zomer.

4.3 Stikstof in kustgebied

Belangrijke onderwerp voor de natuur in Zuid-Holland, maar specifiek ook voor de kwetsbare natuur in het kustgebied, is de stikstofproblematiek. Het stikstofdossier wordt door de provincie opgepakt in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen.

Stand van zaken

- Op 27 mei is de Statencommissie Klimaat, Natuur en Milieu (KNM) gepland voor een bespreking van het stikstofdossier en de provinciale aanpak met betrekking tot de landelijke ontwikkelingen.

- Op basis van de Natura 2000 gebieden die stikstofgevoelig zijn wordt gestart met vijf gebiedsprocessen voor de gebiedsgerichte aanpak. Het kustgebied wordt opgepakt in twee delen (ten noorden en ten zuiden van de Nieuwe Waterweg).

5 Water & kustveiligheid

5.1 Deltaprogramma

Zuid-Holland is betrokken bij het Nationaal Deltaprogramma waarin Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten samenwerken aan de bescherming tegen hoog water, het zorgen voor voldoende zoetwater en een klimaatbestendige en water-robuuste inrichting.

Voor de het kustgebied van Zuid-Holland zijn verschillende deelprogramma's relevant:

- **Deltaprogramma Kust**
Is gericht op onderzoek naar zeespiegelstijging en een daarop afgestemde strategie voor zandsuppleties. Dit deelprogramma kent geen bestuurlijk overleg.
- **Deltaprogramma Rijnmond Drechtsteden**
Is gericht op de bescherming tegen hoog water van het noordelijk deel van de Delta (Haringvliet en noordelijker) en een water-robuuste inrichting van dit gebied.
- **Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta**
Is breder georiënteerd dan de rest van het Deltaprogramma: naast waterveiligheid, klimaat-robuuste inrichting, zoetwatervoorziening is ook waterkwaliteit en een gezonde ecologische inrichting van de watersystemen punt van aandacht. Het gebied loopt vanaf Haringvliet -Hollandsch Diep in het noorden tot aan de Westerschelde in het Zuiden.
- **Deltaprogramma Zoetwater**
Is erop gericht om Nederland weerbaar te maken tegen tekorten aan zoetwater. Het Deltaprogramma Zoetwater kent in regionale indeling. Zuid-Holland is coördinator van de zoetwaterregio West-Nederland, die grofweg wordt begrensd door Noordzeekanaal, Amsterdam-Rijnkanaal en Haringvliet – Hollandsch Diep.
- **Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie**
Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig en water-robuust in te richten. Het Deltaplan versnelt en intensiveert de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen. De uitwerking vindt plaats in 42 werkregio's van één of meer gemeenten. De provincie is actief betrokken bij de zeven Zuid-Hollandse werkregio's.

Zuid-Holland is actief betrokken in de deelprogramma's Zoetwater, Rijnmond Drechtsteden, Zuidwestelijke Delta en Ruimtelijke Adaptatie. Het deelprogramma Kust wordt met wat meer afstand gevolgd omdat dit programma gefocust is op het kustsuppletieprogramma wat een taak is van RWS.

Stand van zaken Deltaprogramma

- De Deltacommissaris rapporteert jaarlijks op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer over de voortgang van het Deltaprogramma. Voor de stand van zaken wordt verwezen naar deze rapportage, die op dit moment in voorbereiding is. De rapportage zal ingaan op de herijking van de deltabeslissingen en de regionale voorkeusstrategieën uit 2015.
- Binnen het Deltaprogramma Zoetwater wordt gewerkt aan de uitvoering van maatregelen uit het Deltaplan Zoetwater 2015-2021 en aan de voorbereiding van een volgend Deltaplan Zoetwater voor de periode 2022-2028.
- Binnen het Deltaprogramma vindt ook kennisontwikkeling plaats. Er wordt onder andere onderzoek gedaan naar de gevolgen van versnelde zeespiegelstijging. Dit raakt aan alle deelprogramma's van het Deltaprogramma.

5.2 Getij Grevelingen, de doorlaat in de Brouwersdam en de getijdencentrale

Om de waterkwaliteit van de Grevelingen te verbeteren is een doorlaat in de Brouwersdam nodig waarmee beperkt getij wordt toegelaten. De doorlaat kan gecombineerd worden met een getijdencentrale en hij moet klimaatbestendig zijn. Als de zeespiegel stijgt kunnen de turbines van een getijdencentrale mogelijk gebruikt worden om de het peil van de Grevelingen te reguleren: Dat is nodig om het peil te handhaven en te voorkomen dat natuurgebieden langs de Grevelingen (buitendijks) onder water komen te liggen. Hoe de buitendijks gelegen natuurgebieden bij stijgende zeespiegel behouden kunnen blijven, en wie verantwoordelijk is voor de benodigde maatregelen daarvoor, is een vraagstuk dat bij meer deltaxwateren gaat spelen. De Grevelingen vormt daarvoor binnen het programma 'Aanpak ecologie grote wateren' van het ministerie van I&W een koploperproject. Zowel inhoudelijk als op het gebied van interbestuurlijk samenwerking.

Stand van zaken

- Op het BO-MIRT van november 2019 is het voorkeursalternatief vastgesteld en is de MIRT-3 fase, ook wel planuitwerkingsfase genoemd, officieel gestart. De formele ondertekening door de ministers zou plaatsvinden op 21 maart maar kon niet meer doorgaan. Dit zal via de interne routes van de departementen zo spoedig mogelijk gebeuren. Aansluitend zullen provinciale staten gedetailleerd inhoudelijk worden geïnformeerd.
- Aan het einde van de planuitwerkingsfase moet duidelijk hoe de doorlaat eruit komt te zien en of en hoe daarin een getijdencentrale kan worden ontwikkeld. Daarbij hoort een oplossing voor peilbeheer op het Grevelingenmeer een verdeling tussen private en publieke onderdelen van een getijdencentrale.
- Met een extra bijdrage uit de rijksbegroting en een bijdrage in natura van het bestuurlijk overleg Grevelingen (erfgenaam van het natuur en recreatieschap) is het dekkingstekort dat in de zomer van 2019 bleek opgelost.
- De formele opdracht voor de uitvoering van het project zal door de samenwerkende partners worden aanvaard. De Zuid-Hollandse gedeputeerden voor water, natuur en energietransitie vertegenwoordigen de provincie Zuid-Holland in het bestuurlijk overleg getij Grevelingen. Rijkswaterstaat treedt op als aanbestedende dienst.

5.3 Samenwerking kop van Voorne en van Goeree en monding Haringvliet.

Op initiatief van de gemeente Westvoorne is een gezamenlijk onderzoeksproject gestart naar de verzanding van de kust bij de koppen van de eilanden en de monding van het Haringvliet. Het betreft een samenwerking tussen de gemeenten, de provincie, het waterschap Hollandse Delta, Rijkswaterstaat, het Havenbedrijf en stakeholders. Doel is om op basis van het onderzoek gezamenlijk conclusies te trekken m.b.t. de vraag of maatregelen mogelijk en wenselijk zijn.

Stand van zaken:

- De bestuurlijke afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst
- De vervolgonderzoeken zijn gepland in de 2^e helft van 2020
- Afronding van de onderzoeksfase is voorzien eind 2022

5.4 Toekomstige ligging waterkering in badplaatsen

Bij stedenbouwkundige ontwikkelingen in badplaatsen dient rekening te worden gehouden met de toekomstige ligging van de zeewering. Dit speelt in Scheveningen, waar op termijn de ligging van de zeewering (nu om de haven heen) verplaatst moet worden (de haven binnendijks brengen). Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en het waterschap, de provincie kan faciliteren bij dit vraagstuk.

Stand van zaken

- De gemeente Den Haag heeft een gezamenlijk overleg opgestart over de integrale toekomstige ontwikkeling van haar kustzone. De toekomstbestendigheid van de haven is daar een wezenlijk onderdeel van.

6 Internationale samenwerking

De Provincie Zuid-Holland is lid van de Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR), een netwerk van Europese kustregio's. De Noordzeeregio's werken daarbinnen weer samen (North Sea Commission). Gedeputeerde Baljeu is hierin plaatsvervanger voor gedeputeerde Loggen (NH) in het politiek bureau. Middels deze netwerken levert de provincie, in nauwe samenwerking met de andere Nederlandse kustprovincies, een bijdrage aan de verschillende dossiers op het gebied van transport-, migratie-, cohesie-, klimaat- en energiebeleid.

Daarnaast is de Provincie betrokken bij Europese projecten die bijdragen aan netwerk- en kennisontwikkeling met betrekking tot kust-gerelateerde vraagstukken.

Stand van zaken

- Zuid-Holland levert ambtelijk een structurele bijdrage aan de verschillende dossiers.
- Daarbij gaat specifiek aandacht uit naar de positie en transformatie van het haven-industrieel complex in relatie tot het Europese beleid en de mogelijkheden van subsidiering.
- De Provincie is aangesloten als 'Observer partner' op het onderzoeksproject Sustainable and Resilient Coastal Cities (SARCC). Dit wordt getrokken door de TU Delft en verkeert in de opstartfase.

7 Innovaties op Noordzee

Binnen het werkprogramma van Kennis Zuid-Holland is februari 2020 een toekomstdialoog over de water-voedsel-energie-nexus georganiseerd tussen bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen. De bijeenkomst is ook het startpunt voor een verdiepende toekomstverkenning door de provincie naar kansrijke innovaties op de Noordzee.

Op initiatief van het Innovatieteam van de Provincie en de afdeling Economie is een uitvouwbare kaart gemaakt (titel: *'Sea the Innovation'*) met daarop zowel in tekst als in beeld belangrijke zaken met betrekking tot innovatie op en nabij de Noordzee, inclusief de havens, de kust en het achterland. Het betreft hier dossiers waarbij de Provincie in verschillende mate en in verschillende vormen betrokken is, een groot aantal hiervoor genoemd. De Provincie geeft hiermee aan dat zij verbindend partner wil zijn in de verdere ontwikkeling en in het toekomstige duurzaam gebruik van de Noordzeekust en daar haar rol en verantwoordelijkheid serieus neemt. Naast het tonen van betrokkenheid van de Provincie, vormt de kaart een uitnodiging naar alle partijen om (verder) samen te werken.

Een belangrijk voorbeeld van die samenwerking is het initiatief met de titel *'Campus@Sea'* (in oprichting). Op een iconische plek in de haven van Scheveningen wordt samen met de Gemeente Den Haag en een grote reder gewerkt aan een fieldlab om innovaties op zee, aan de kust, in de haven en het achterland op een plek samen te brengen en 'quadruple helix' te stimuleren. Samen met bedrijven (klein en groot), kennisinstellingen (Universiteiten, Hogescholen en TNO, ECN, etc), overheden (Rijk, Provincie en Gemeente) en de lokale bevolking wordt op één plek gewerkt aan innovaties op bovengenoemde gebieden.

Om een en ander inhoudelijk verder vorm te geven en de rol en relevantie van de Provincie te concretiseren en meer focus te geven wordt binnenkort een onderzoek uitgevoerd met de titel *'Kansen van de Noordzee'*. Dit onderzoek maakt onderdeel uit van het Toekomstonderzoek, element van de Toekomstagenda van de Provincie.

Stand van zaken

- De uitvouwbare kaart *'Sea the Innovation'* is gereed. Er wordt nu de laatste hand gelegd aan de afronding.
- De toekomstverkenning naar de water-voedsel-energie-nexus wordt zomer 2020 afgerond met aanbevelingen van TNO over handelingsopties voor de provincie. Land-zee-interactie vanuit nexus-perspectief is daarin een onderdeel.
- De toekomstdialoog en de kaart hebben ambtelijk geleid tot uitnodiging aan de provincie om zichtbaarder te zijn in beleid- en strategievorming op de Noordzee (zie ook paragraaf [3] over Programma Noordzee 2022-2027)
- De Campus@Sea krijgt steeds meer vorm, naast de afdeling Economie wordt er steeds meer aansluiting gezocht en gevonden binnen de andere afdelingen van de organisatie. Tevens haken via de Provincie en de andere 'founding partners' andere bedrijven en organisaties aan. Informele opening rond Vlaggetjesdag (rond 12 juni) afhankelijk van de maatregelen rond Covid-19. Formele opening (bestuurlijk) wordt later dit jaar/begin volgend jaar verwacht.
- Het vraagstelling van het toekomstonderzoek is nagenoeg gereed. Planning is dat het onderzoek voor de zomer wordt uitgezet onder drie partijen en voor het eind van het jaar wordt afgerond.